

**Szkoła Podstawowa nr 5**  
*im. Alfreda Wierusz – Kowalskiego*  
**w Suwałkach**

**PROGRAM**  
**WYCHOWAWCZO –**  
**PROFILAKTYCZNY**  
**SZKOŁY**

## Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 / (Dz. U. 1997 nr 78, poz. 483);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. 2004 nr 256 poz. 2572)
3. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn.: Dz. U. 2002 nr);
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2005 r. (Dz.U. 2005 r. nr 179, poz. 1485);
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 t. (tekst jedn.: Dz. U. 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);
7. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jedn.: Dz. U. 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);
8. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. 1994 nr 111, poz. 535);
9. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);
10. Statut szkoły
  11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
  12. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
  13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
  14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej; z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych
  15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej; z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobów oceniania i klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach
  16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
  17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniającego rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

„W wychowaniu chodzi właśnie o to,  
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem  
- o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał,  
aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada,  
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,  
to znaczy, ażeby również  
umiał bardziej być nie tylko z drugiej, ale i dla drugiej”

*Jan Paweł II*

## I. Wstęp

Celem wychowania realizowanego w szkole jest uczeń/wychowanek dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia następuje we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym i emocjonalnym oraz w procesie nauczania i zajęciach poza lekcyjnych

Ograniczona skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka i czynniki chroniące negatywnie oddziałujące na wychowanka sprawiają, że cele wychowawcze są zagrożone lub wręcz niemożliwe do osiągnięcia. Wtedy konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie „profilaktykę” należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie.

### **Współcześnie nie da się oddzielić profilaktyki od wychowania**

Realizacja *Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego* zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają sobie wsparcie.

Program wychowawczo-profilaktyczny przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów i pozostałymi pracownikami szkoły przy współpracy z rodzicami, pedagogami, psychologami, ze środowiskiem lokalnym.

Działalność wychowawczo - profilaktyczna w szkole polega też na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego ukierunkowanym rozwoju na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze :

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych

- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej , ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi , kształtowaniu środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia , osiągnięcie właściwego stosunku do świata , poczucia siły , chęci do życia i witalności
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości , w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawczo - profilaktyczna obejmuje w szczególności :

- 1) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości
- 3) wzmocnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną
- 4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów
- 5) wzmocnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów

**Profilaktyka uniwersalna** obejmuje działania adresowane do całej populacji dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego poziomu ryzyka wystąpienia zachowań ryzykownych (związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych), problemów zdrowia psychicznego lub somatycznego. Podstawowym jej celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych poprzez zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących, dlatego należy koncentrować się tylko na tych czynnikach, które są znaczące dla danego okresu dorastania.

**Profilaktyka selektywna** obejmuje działania adresowane do dzieci i młodzieży z grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na trudną sytuację rodzinną, społeczną, cechy indywidualne, są w większym stopniu narażone na wystąpienie zachowań ryzykownych, problemów zdrowotnych i społecznych.

**Profilaktyka wskazująca** obejmuje działania adresowane do dzieci i młodzieży, które ze względu na trudną sytuację rodzinną, społeczną, cechy indywidualne i występowanie innych przeciwności losu, są szczególnie zagrożone rozwojem problemów społecznych i zdrowotnych oraz wystąpiły u nich pierwsze symptomy zachowań ryzykownych

## I. Realizacja zadań wychowawczo – profilaktycznych

Podczas realizacji zadań programu wychowawczo - profilaktycznego będziemy uwzględniać przenikania treści nauczania z celami wychowania i kształtowania postaw uczniów w toku całej edukacji. O ile więc wspólne będą obszary oddziaływań określone w programie, o tyle cele i zadania wychowawcze oraz oddziaływania profilaktyczne będą na poszczególnych etapach edukacji różne. Zadania określone w programie wychowawczo-profilaktycznym będą realizowane w poszczególnych klasach, zatem powinny również uwzględniać potrzeby konkretnego zespołu klasowego, a także potrzeby indywidualne uczniów np. uwzględnienie odmienności kulturowej, specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów itp. Optymalnym rozwiązaniem jest więc opracowanie planu pracy wychowawczo-profilaktycznej dla określonej klasy. *Należy pamiętać, że zgodnie z nową definicją podstawy programowej zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, muszą być uwzględniane w programach nauczania wybranych i realizowanych przez nauczycieli uczących w danym oddziale, a także podczas realizacji zajęć z wychowawcą.* Tym samym to **wychowawca staje się osobą odpowiedzialną** za przeniesienie i adaptację treści wychowawczych i profilaktycznych określonych w programie na grunt swojej pracy.

## II. Sylwetka absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Swój system wartości opiera na tolerancji, godności, uczciwości, mądrości, odpowiedzialności, bezpieczeństwie, poszanowaniu tradycji. Jest pogodny, ma pozytywny choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym działania zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, talentów i predyspozycji będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

### **Absolwent naszej szkoły to obywatel Europy XXI wieku, który:**

- ❖ Zna historię, kulturę i tradycje swojego regionu i narodu
- ❖ Jest tolerancyjny, aktywny, obowiązkowy, ciekawy świata, dba o środowisko naturalne
- ❖ Uczciwy i prawy, kulturalny, obowiązkowy, samodzielny, promujący zdrowy styl życia
- ❖ Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, świadomy zdobytej wiedzy i umiejętności
- ❖ Posługuje się dwoma językami obcymi
- ❖ Wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne
- ❖ Wie , gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów
- ❖ Jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury
- ❖ Potrafi rzetelnie pracować indywidualnie i zespołowo
- ❖ Myśli twórczo , jest altruistą
- ❖ Dokonuje właściwych wyborów

## **IV . Uczestnicy programu wychowawczo – profilaktycznego**

*Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu*

### **1. Rodzice:**

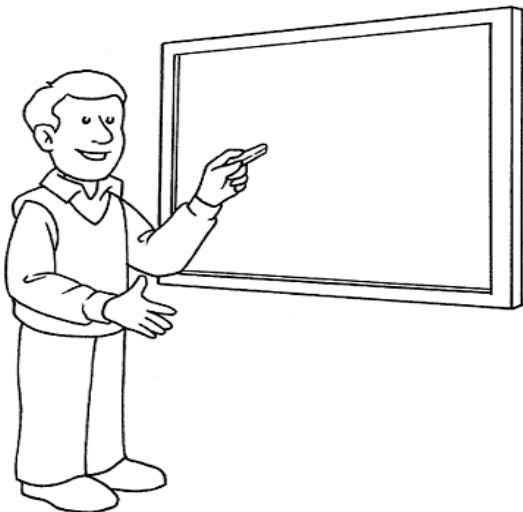
- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka
- znają i akceptują program wychowawczo- profilaktyczny proponowany przez szkołę
- zapewniają dziecku poczucie bezpieczeństwa i wspierają je we wszystkich jego poczynaniach
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służąc pomocą, wiedzą i doświadczeniem
- uczestniczą aktywnie w życiu szkoły
- dbają o właściwą formę spędzania wolnego czasu przez dzieci ( np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z telewizji, Internetu)





## 2. Wychowawca klasy:

- wspiera indywidualny rozwój ucznia
- wdraża uczniów do pełnienia różnych ról społecznych
- jest autentyczny i ma poczucie własnej wartości
- jest refleksyjnym praktykiem
- wzbudza u uczniów ciekawość świata
- jest kreatywny
- inspiruje do podejmowania samodzielnych, twórczych działań
- motywuje uczniów do samopoznania i udziału we własnym rozwoju, wspiera uczniów w ich życiowych problemach
- w sytuacjach konfliktowych potrafi je rozwiązywać
- buduje atmosferę tolerancji, wzajemnego szacunku, oczekuje poszanowania własnej godności i szanują godność innych jasno formułuje swoje myśli, precyzyjnie określa swoje oczekiwania
- dba o własny rozwój
- jest specjalistą w swojej dziedzinie
- zna i przestrzega obowiązujące w szkole zasady
- organizuje wraz z zespołem klasowym życie kulturalne klasy, szkoły
- swoją wiedzą i doświadczeniem dzieli się z innymi



### 3. Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów
- dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły

### 4. Pozostali pracownicy szkoły: pielęgniarka, administracja i obsługa



## 5. Instytucje współpracujące ze szkołą:

- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczną w Suwałkach
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach
- Komenda Miejska Policji w Suwałkach
- Sąd Rejonowy Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Suwałkach
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Suwałkach
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach
- Dział Pomocy Kryzysowej w Suwałkach
- Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Suwałkach
- Straż Miejska w Suwałkach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach
- Poradnie specjalistyczne
- Suwalskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, Centrum Edukacji Nauczycieli
- Biblioteki, ośrodki kultury, stowarzyszenia, jednostki samorządu terytorialnego, pracodawcami

## V. Diagnoza

Pomimo dużej liczebności dzieci w szkole żaden uczeń nie jest anonimowy. Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie ankiet, spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy, analizy dokumentacji szkolnej, obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dziennika i zeszytu uwag, sprawozdań semestralnych, spostrzeżeń pedagoga, psychologa. Po dokonaniu diagnozy treści programowe zostały ujęte w 6 obszarach.

## VI. Obszary

1. Uczenie tolerancji i szacunku dla innych
2. Kształtowanie odpowiedzialności za własne postępowanie, zachowania agresywne
3. Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny
4. Podejmowanie działań dotyczących profilaktyki uzależnień i zachowań patologicznych
5. Podejmowanie działań dotyczących cyberprzemocy oraz komunikacji międzyludzkiej
6. Rozwijanie i umacnianie tradycji narodowych i narodowej tożsamości na tle kultury europejskiej

## VII. Obszar , zadania , sposób realizacji, terminy i realizatorzy programu

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Terminy, realizatorzy
I. Uczenie tolerancji i szacunku dla innych	1.Odnosimy się z szacunkiem do wszystkich pracowników szkoły	<ul style="list-style-type: none"> <li>tematyka godzin do dyspozycji wychowawcy</li> <li>tematy na lekcji religii</li> <li>programy wychowawczo – profilaktyczne na poszczególnych poziomach klas</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, cały rok szkolny
	2.Kształcimy umiejętność empatii emocjonalnego utożsamiania się z inną osobą	<ul style="list-style-type: none"> <li>realizacja treści wychowawczych zawartych w poszczególnych programach wychowawczo – profilaktycznych klas</li> <li>udział w teatrzykach, wycieczkach, w klasach odgrywanie różnego rodzaju scenek teatralnych, drama</li> <li>wolontariat</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, cały rok szkolny
	3.Poznajemy coraz lepiej swoich kolegów w klasie i grupie szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>udział w różnego rodzaju imprezach klasowych, szkolnych, koncertach, organizowanie wycieczek krajoznawczych</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i rodzice cały rok szkolny
	4.Pomagamy kolegom mniej sprawnym fizycznie i słabym w nauce	<ul style="list-style-type: none"> <li>realizacja treści zawartych w programach klas</li> <li>zorganizowanie pomocy koleżeńskiej</li> <li>nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,</li> <li>zajęcia grupowe i indywidualne w świetlicy szkolnej</li> <li>akcja Nauczyciele – Uczniom</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, rodzice , poradnia cały rok szkolny
	5.Dostrzegamy pozytywne strony innych	<ul style="list-style-type: none"> <li>programy wychowawczo - profilaktyczne w poszczególnych klasach</li> <li>spotkania z ciekawymi ludźmi</li> <li>drama i scenki rodzajowe</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, cały rok szkolny

	6. Poznajemy sposoby tworzenia się stereotypów oraz ich konsekwencje	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym,</li> <li>• współpraca z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną</li> <li>• szkolenia dla rodziców</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, poradnie, specjaliści, rodzice cały rok szkolny
	7. Dostrzegamy w innej osobie człowieka	<ul style="list-style-type: none"> <li>• programy wychowawczo – profilaktyczne w poszczególnych klasach</li> <li>• spotkania z ciekawymi ludźmi, oglądanie filmów, spektakli teatralnych</li> <li>• traktujemy rodziców jako partnerów w wychowaniu dzieci</li> <li>• wolontariat</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, rodzice cały rok szkolny
	8. Traktujemy siebie nawzajem w sposób podmiotowy	<ul style="list-style-type: none"> <li>• udział uczniów w imprezach klasowych, szkolnych, międzyszkolnych, wycieczkach</li> <li>• zajęcia indywidualne i grupowe w klasie, świetlicy szkolnej</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, cały rok szkolny
	9. Szanujemy przekonania religijne innych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> <li>• programy wychowawczo – profilaktyczne w poszczególnych klasach</li> <li>• spotkania z ludźmi innych wyznań</li> <li>• uczenie tolerancji</li> <li>• tematy na lekcjach religii – dyskusje</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, cały rok szkolny
	10. Jesteśmy tolerancyjni dla ludzi niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• realizacja treści wychowawczo – profilaktycznych zawartych w poszczególnych programach klas i ścieżkach edukacyjnych</li> <li>• udział w imprezach okolicznościowych, wycieczkach, ogniskach, kuligach</li> <li>• wspólne organizowanie konkursów, przedstawień teatralnych</li> <li>• zajęcia indywidualne i grupowe w klasie i świetlicy szkolnej</li> <li>• spotkania integracyjne w ramach spartakiady dla dzieci specjalnej troski</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, rodzice cały rok szkolny

II. Kształtowanie odpowiedzialności za własne postępowanie, zachowania agresywne	1. Poczucie swojej wartości – samoocena	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zajęcia grupowe i indywidualne (socjoterapeutyczne, psychozabawy)</li> <li>• współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym, z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, specjaliści, poradnie  cały rok szkolny
	2. Poczucie odpowiedzialności za swoje postępowanie wraz z przewidywanymi konsekwencjami	<ul style="list-style-type: none"> <li>• cel realizowany jest przez wszystkich nauczycieli, pedagogów, wychowawców realizujących treści wychowawczo – profilaktyczne zawarte w poszczególnych programach nauczania i ścieżkach edukacyjnych</li> <li>• wychowanie przez pracę (za szkody wyrządzone w szkole konsekwentnie wymaga się naprawy przez ucznia i jego rodziców)</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły,  cały rok szkolny
	3. Przestrzeganie praw i obowiązków ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozmowy wychowawcze, wydarzenia z życia klasy</li> <li>• współpraca z Samorządem Uczniowskim</li> <li>• poruszanie tematu na godzinie do dyspozycji wychowawcy</li> <li>• egzekwowanie Kodeksu Ucznia</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły,  cały rok szkolny
	4. Organizowanie wypoczynku oraz świadome uczestnictwo w życiu klasy, szkoły	<ul style="list-style-type: none"> <li>• apele wg kalendarza imprez</li> <li>• spotkania z ludźmi kultury, sztuki, nauki w szkole i poza nią</li> <li>• różne formy zajęć pozalekcyjnych (SKS, teatrzyk, koła zainteresowań, wycieczki, ogniska, wieczornice, gazetka szkolna, ZHP i inne</li> <li>• kolonie i zimowiska profilaktyczne</li> <li>• zajęcia otwarte w okresie ferii zimowych</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, ludzie kultury,  cały rok szkolny

III. Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny	1. Angażujemy rodziców w życie codzienne klasy i inne działania szkoły	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z rodzicami przy organizowaniu izb lekcyjnych</li> <li>• pomoc rodziców w przygotowaniu się uczniów do lekcji</li> <li>• opieka w czasie wycieczek szkolnych</li> <li>• wspólne naprawianie szkód</li> <li>• realizacja pomysłów działań rodziców</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, rodzice  cały rok szkolny
	2. Zapraszamy rodziców do organizacji imprez kulturalnych i rozrywkowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pomoc rodziców w przygotowaniach Ślubowania kl. I, Dnia Babci i Dziadka, Balu Noworocznego, Święta Rodzinki, Dnia Matki , Otrzęsiny , Balu Absolwenta itp.</li> <li>• pomoc podczas dyżurów na dyskotekach</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, rodzice, zaprzyjaźnieni partnerzy,  cały rok szkolny
	3. Wspólnie z rodzicami przezwyciężamy trudności w nauce	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Szkolenia dla rodziców</li> <li>• mobilizowanie do współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną</li> <li>• angażowanie do pomocy w przygotowaniu się dziecka do lekcji</li> <li>• poszukujemy wspólnych rozwiązań na zebraniach rodzicielskich</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, rodzice  cały rok szkolny
	4. Prowadzimy rozmowy z rodzicami o nauce i wychowaniu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zebrania z rodzicami</li> <li>• indywidualne rozmowy z rodzicami uczniów mających trudności w nauce lub przejawiających zachowania trudne</li> <li>• udział rodziców w spotkaniach ze specjalistami z różnych dziedzin np. od profilaktyki i uzależnień, psychologiem, pedagogiem</li> <li>• udostępniamy rodzicom korzystanie z biblioteki szkolnej, biblioteczki pedagoga i świetlicy</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny

	5. Pomagamy w znalezieniu wspólnego rozwiązania problemów	<ul style="list-style-type: none"> <li>informowanie rodziców o problemach wychowawczych zaistniałych na terenie szkoły</li> <li>współpraca wychowawcy i rodziców z pedagogiem szkolnym</li> <li>współpraca z Komendą Miejską Policji w Suwałkach, Sądem</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny
	6. Stosujemy różne metody wychowawcze w stosunku do dzieci z zaburzeniami w zachowaniu i wspólnie rozwiązujemy problemy pojawiające się w szkole	<ul style="list-style-type: none"> <li>ustalanie z rodzicami metod oddziaływania na dziecko z zaburzeniami w zachowaniu</li> <li>współpraca z sądem, Miejską Komendą Policji, Radą Rodziców</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny
	7. Utrzymujemy regularne kontakty z rodzicami w szkole	<ul style="list-style-type: none"> <li>zapraszanie rodziców do odwiedzania szkoły i nauczycieli w razie potrzeby</li> <li>zachęcanie do systematycznego udziału w zebraniach, imprezach klasowych i szkolnych</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny
	8. Odwiedzamy uczniów w ich środowisku rodzinnym, zapoznajemy się z sytuacją materialną uczniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozmowy z uczniami</li> <li>wizyty w domach uczniów</li> <li>współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym</li> <li>współpraca z kuratorami społecznymi</li> <li>współpraca z MOPR-em</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, kuratorzy  cały rok szkolny
	9. Otaczamy opieką dzieci z rodzin wielodzietnych, niepełnych, i zastępczych	<ul style="list-style-type: none"> <li>współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzine w Suwałkach</li> <li>organizowanie imprez charytatywnych np. dyskoteki, zbiórka odzieży, przyborów szkolnych</li> <li>poszukiwanie sponsorów</li> <li>pierwszeństwo w wypoczynku letnim lub zimowym</li> <li>wolontariat</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, specjaliści, rodzice sponsorzy,  cały rok szkolny



	10. Udzielamy uczniom pomocy w eliminowaniu psychicznych napięć nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem specjalistami poradni</li> <li>• szkolenia dla rodziców</li> <li>• praca i porady indywidualne</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści,  cały rok szkolny
	11. Udzielamy porad uczniom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozmowy z wychowawcą</li> <li>• rozmowy z pedagogiem i psychologiem</li> <li>• spotkania z pracownikami poradni specjalistycznych</li> <li>• opieka pedagoga i psychologa i wychowawcy</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny
IV. Podejmowanie działań profilaktyki uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, środki zastępcze, nowe substancje psychoaktywne), zachowań patologicznych	1. Dbamy o zdrowy rozwój dziecka	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spotkania z pielęgniarką szkolną</li> <li>• apele o tematyce profilaktyki uzależnień</li> <li>• pogadanki z pedagogiem, psychologiem o w/w tematyce</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, pielęgniarka,  cały rok szkolny
	2. Pomagamy rodzicom niewydolnym wychowawczo i niezaradnym życiowo oraz rodzinom zagrożonym alkoholizmem	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem, psychologiem szkolnym</li> <li>• współpraca z instytucjami mogącymi pomóc</li> <li>• kierowanie rodziców do specjalistycznych form pomocy</li> <li>• pomoc materialna</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice  cały rok szkolny
	3. Szukamy przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów sprawiających trudności w realizacji procesu dydaktyczno – opiekuńczego – wychowawczego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• organizacja zespołów dydaktyczno – wyrównawczych</li> <li>• diagnozujemy przyczyny niepowodzeń</li> <li>• kierujemy do poradni specjalistycznych</li> <li>• rozmowy z pedagogiem, psychologiem</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści,  cały rok szkolny
	4. Szukamy i pomagamy rozwiązywać	<ul style="list-style-type: none"> <li>• obserwacja indywidualna uczniów</li> <li>• dyżury na korytarzach</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele,

	przyczyny zachowań patologicznych w szkole	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem i psychologiem</li> <li>• współpraca z Komendą Miejską Policji w Suwałkach</li> <li>• współpraca z Sądem Rejonowym w Suwałkach</li> </ul>	specjaliści, cały rok szkolny
	5. Udzielamy wzajemnej pomocy nauczycielom, wychowawcom, rodzicom w ich pracy i wychowaniu uczniów, którzy weszli w konflikt z prawem	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem, psychologiem,</li> <li>• współpraca z Komendą Miejską Policji w Suwałkach</li> <li>• współpraca z Sądem Rejonowym w Suwałkach</li> <li>• rozmowy z rodzicami i udzielanie im porad, konsultacje</li> <li>• wskazywanie dróg i osób mogących pomóc</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice cały rok szkolny
	6. Rozpoznajemy sposób spędzania czasu wolnego przez uczniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z domem rodzinnym</li> <li>• odwiedziny w domu ucznia</li> <li>• wskazywanie różnych form opieki pozaszkolnej</li> <li>• informujemy o możliwości zajęć w świetlicach środowiskowych i mieście i innych formach aktywności</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, rodzice cały rok szkolny
	7. Organizujemy różne formy zajęć uczniom z objawami niedostosowania społecznego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym</li> <li>• współpraca ze specjalistami tej dziedziny</li> <li>• poszukiwanie różnych miejsc pomocy</li> <li>• współpraca z domem rodzinnym</li> <li>• rozmowy z uczniem, rodzicami</li> <li>• współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną</li> <li>• współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</li> <li>• prowadzenie programów profilaktycznych, zajęć socjoterapeutycznych</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, cały rok szkolny

	8. Realizujemy programy zalecane w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i programów zdrowia psychicznego oraz realizujemy programy oświaty zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z teatrami profilaktycznymi</li> <li>• współpraca z PSSE</li> <li>• współpraca z Poradnią i innymi poradniami specjalistycznymi</li> <li>• współpraca z KMP</li> <li>• współpraca z MKRPA</li> <li>• organizacja konkursów</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści,  cały rok szkolny
V. Podejmowanie działań dotyczących cyberprzemocy oraz komunikacji międzyludzkiej	1. Kompleksowe działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w tzw. Cyberprzestrzeni (internet, telefonia komórkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozmowy i pogadanki na zajęciach z wychowawcą</li> <li>• Kurs Bezpieczeństwa Internetowego na stronie kursy/dziecko w sieci.pl na zajęciach komputerowych</li> <li>• Realizacja głównych zagadnień: „Zastosowanie komputera, a prawo użytkownika”, „Zastosowanie treści programu „Bezpieczny Internet na start”</li> <li>• Spotkania informacyjne z policjantem, pedagogiem szkolnym, psychologiem</li> <li>• Prezentacje filmów o zagrożeniach internetowych na stronach Sieciaki, avi</li> <li>• Rozmowy z rodzicami indywidualnie lub na zebraniach oraz zajęcia dla rodziców z psychologiem</li> <li>• Telefon komórkowy, tzn. jak korzystać z niego w razie pierwszej pomocy z naciskiem na numery alarmowe</li> <li>• Udział w konkursie Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach</li> <li>• Udział w spektaklach</li> </ul>	Nauczyciele informatyki, pozostali nauczyciele i wychowawcy, specjaliści,  cały rok szkolny
	2. Własnym przykładem wskazujemy zasady kulturalnej komunikacji interpersonalnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym</li> <li>• współpraca z Komendą Miejską Policji w Suwałkach (głównie z dzielnicowymi)</li> <li>• porady i pomoc uczniom posiadającym trudności z kontaktach rówieśniczych, środowiskowych</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, pozostali pracownicy szkoły  cały rok szkolny

	3. Budujemy przekonanie, że wulgaryzm w kontaktach międzyludzkich nie jest potrzebny	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spotkania edukacyjne dla rodziców dzieci</li> <li>• zajęcia grupowe i indywidualne w ramach świetlicy szkolnej</li> <li>• wszyscy nauczyciele realizujący treści wychowawcze zawarte w poszczególnych programach nauczania i ścieżkach edukacyjnych</li> <li>• stawiamy siebie za dobry przykład</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, pozostali pracownicy szkoły  cały rok szkolny
	4. Kształtujemy postawę altruizmu współczucia na potrzeby innych ludzi.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• udział uczniów w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, rejonowych, wojewódzkich, spartakiadach oraz pozostałych imprezach okolicznościowych na rzecz innych</li> <li>• akcje charytatywne na rzecz innych</li> <li>• plan pracy Samorządu Uczniowskiego</li> <li>• apele wg kalendarza imprez</li> <li>• wolontariat</li> </ul>	Wszyscy nauczyciele, specjaliści, pozostali pracownicy szkoły  cały rok szkolny
VI. Rozwijanie i umacnianie tradycji narodowych i narodowej tożsamości na tle kultury europejskiej	1. Uczymy poszanowania symboli narodowych, państwowych, wykorzystując legendy i źródła historyczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>• na podstawie programów wychowawczych w poszczególnych poziomach klas</li> <li>• w oparciu o treści wychowawcze w poszczególnych programach nauczania i ścieżkach edukacyjnych</li> <li>• pogadanki na lekcjach języka polskiego, historii i godzinach wychowawczych</li> </ul>	Nauczyciele historii, wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły  cały rok szkolny
	2. Poznajemy historię narodu polskiego i prowadzimy edukację regionalną oraz wzbudzamy patriotyzm i refleksje nad ofiarami powstań narodowowyzwoleńczych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• w oparciu o treści wychowawcze zawarte w poszczególnych programach nauczania</li> <li>• poprzez organizowanie wycieczek krajoznawczych, wieczornic, konkursów szkolnych, międzyszkolnych, rejonowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, teatrzyków, wyjazdów do teatru</li> </ul>	Nauczyciele historii, wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły  cały rok szkolny

		<p>na sztuki związane z tą tematyką, zwiedzanie wystaw, muzeów</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>uczestnictwo w obchodach miejskich o tej tematyce</li> </ul>	
3. Poznajemy historię naszej szkoły i pogłębiają wiedzę o jej patronie oraz szanujemy symbole naszej szkoły	<ul style="list-style-type: none"> <li>udział w uroczystości nadania imienia szkole</li> <li>zamieszczanie wiadomości w gazecie szkolnej</li> <li>na podstawie programów wychowawczych w poszczególnych poziomach klas</li> <li>poprzez obcowanie ze sztuką, ludźmi świata kultury i sztuki</li> <li>wyeksponowanie w klasach (i nie tylko) dorobku naszego patrona</li> </ul>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły</p> <p>cały rok szkolny</p>	
4. Uczymy się szacunku dla mniejszości narodowych i religijnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>na podstawie pewnych treści zawartych w programach lokalnych tv</li> <li>poznawanie tradycji, zwyczajów, obrzędów, świąt</li> <li>na podstawie programów wychowawczych w poszczególnych poziomach klas</li> <li>pogadanki na lekcji religii i godzinie wychowawczej</li> </ul>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły</p> <p>cały rok szkolny</p>	
5. Wymiana poglądów i doświadczeń między uczniami i nauczycielami naszej szkoły i uczniami i nauczycielami polskimi mieszkającymi na Wschodzie i Zachodzie Europy. Wzbudzamy uczuciowe związki z Europą	<ul style="list-style-type: none"> <li>dzielenie się refleksjami, osiągnięciami, sukcesami</li> <li>zorganizowanie lekcji otwartych</li> <li>pokazanie zabytków miasta, piękna Ziemi Suwalskiej</li> <li>spotkania specjalistów zaprzyjaźnionych stron</li> <li>wycieczki klasowe do różnych miast i państw</li> </ul>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły</p> <p>cały rok szkolny</p>	

Program Wychowawczo – Profilaktyczny szkoły jest skolerowany z Planem Dydaktyczno – Wychowawczo – Opiekuńczym szkoły

## VIII. Procedury postępowania i konsekwencje

### Procedury postępowania wobec problemowych, agresywnych zachowań uczniów naszej szkoły

1. Każdy nauczyciel i pracownik naszej szkoły będący świadkiem bójki, wulgaryzmów, wyśmiewania, upokarzania i innego niestosownego zachowania uczniów powinien reagować w sposób natychmiastowy i skuteczny.
2. O zaistniałym fakcie należy powiadomić wychowawcę, a następnie rodziców i wspólnie przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.
3. Jeżeli zachowania agresywne ucznia będą się powtarzały i nasilały, należy wówczas powiadomić pedagoga szkolnego, psychologa.
4. Jeżeli metody wychowawcze stosowane przez wychowawców, rodziców i pedagoga nie są skuteczne należy powiadomić dyrektora szkoły i w dalszej kolejności instytucje wspomagające zwalczaniu niedostosowania społecznego.
5. Zdarzenie powinno być odnotowane w dzienniku lekcyjnym lub w zeszycie wychowawczym.
6. Spotkanie z rodzicami należy odnotować w dzienniku lekcyjnym.
7. Każdy, kto niszczy mienie szkoły lub cudzą własność zobowiązany jest do naprawienia szkody lub pokrycia kosztów naprawy. Wychowawca z rodzicami ustala sposób wyrównania szkody.
8. W szkole jest zainstalowany monitoring. Na wniosek rodzica, wychowawcy, pedagoga z monitoringu można skorzystać wówczas, gdy:
  - istnieje podejrzenie kontrowersyjnych zdarzeń
  - nie można wyjaśnić sytuacji problemowych, spornych i niejasnych
  - w celu potwierdzenia zaistniałej sytuacji
  - podczas korzystania z monitoringu musi być obecny Dyrektor Szkoły lub osoba przez niego wskazana.

**W przypadku naruszania zasad i norm panujących w szkole uczeń w zależności od przewinienia może ponieść określone konsekwencje.**

## KONSEKWENCJE

- Upomnienie, zwrócenie uwagi, pouczenie
- Wpisanie uwagi do zeszytu, dziennika
- Rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrekcją szkoły
- Wezwanie rodziców do szkoły
- Okresowe stawianie się w pokoju pedagoga szkolnego podczas określonej przerwy
- Pozbawienie przywilejów np. udziału w dyskotecie szkolnej, wycieczce, kuligu biwaku (jednorazowo lub na cały rok szkolny)
- Obniżenie oceny z zachowania
- W przypadku popełnienia przez nieletniego ucznia czynu niezgodnego z prawem, poinformowanie o tym Policję lub Sąd Nieletnich
- Przeniesienie ucznia do innej klasy lub szkoły
- Inne rodzaje kar może ustalić wychowawca

**Procedury postępowania w sytuacji krzywdzenia dzieci i młodzieży**  
**(przemoc seksualna, fizyczna, psychiczna, zaniedbanie)**

1. Każdy nauczyciel i pracownik naszej szkoły posiadający wiedzę i świadomość, że dziecko doświadcza w.w. krzywdy powinien niezwłocznie powiadomić dyrekcję szkoły, a w dalszej kolejności Policję.



### **Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją**

- *W przypadku uzyskania informacji, że uczeń (przed ukończeniem 18 lat) używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji:*

1. Przekazać informację wychowawcy klasy
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga i dyrektora szkoły
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
5. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.) a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

- *W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych:*

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale nie pozostawia go samego
3. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy, a stan ucznia zagraża jego życiu lub pogorszeniu zdrowia, jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu i zdrowiu innych osób, wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej i decyduje o przekazaniu ucznia funkcjonariuszowi policji.
5. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policję lub sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

- *W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada substancje przypominające alkohol lub środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne:*

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby oraz kieszeni (we własnej odzieży) ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia- to czynność policjanta.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz wzywa rodziców/opiekunów ucznia do natychmiastowego stawiennictwa

3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do policji, alkohol może przekazać rodzicom/opiekunom. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

➤ *W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk lub środek odurzający, substancję psychotropową, środek zastępczy i nową substancję psychoaktywną:*

1. Zachowuje środki ostrożności zabezpiecza przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić do kogo znaleziona substancja należy.

2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję

3. Po przybyciu policji przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

## **IX. Ewaluacja**

Ewaluacja programu odbędzie się po raz pierwszy po roku funkcjonowania szkoły w nowej reformie oświatowej poprzez ankiety dla uczniów, nauczycieli, rodziców oraz opracowanie wniosków. Ponadto każdy Zespół Przedmiotowy i zadaniowy oraz Zespół Wychowawców opracowuje własne sprawozdania półroczne i końcoworoczne, gdzie uwzględnia treści wychowawczo – profilaktyczne.

## **X. Zakończenie**

Człowiek uczy się i wychowuje od narodzin do końca życia. Szkoła to tylko jedno ze środowisk, jakie stara się pomagać w tym względzie, gdyż biorą w nim udział i dom i współmieszkańcy i współpracownicy.

My, nauczyciele, wraz z rodzicami staramy się być drogowskazami na początku drogi młodego człowieka ku dorosłości. Pragnęlibyśmy, aby umiał wybrać spośród wielu tę najlepszą dla siebie ścieżkę życia.

## **XI. Skład Komisji**

1. Julita Myszkowska
2. Elżbieta Barszczewska
3. Urszula Wankiewicz
4. Ewelina Leszczyńska
5. Paweł Osiecki
6. Jacek Banaszczyk
7. Halina Wołosewicz
8. Monika Turowska

**Aneks z dnia 16 marca 2018r.****do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 5  
im Alfreda Wierusz – Kowalskiego w Suwałkach**

Do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 5 im Alfreda Wierusz – Kowalskiego w Suwałkach z dnia 16.03.2018r wprowadza się następujące zmiany:

W związku z rozporządzeniem MEN z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniającego rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, które nakłada na placówki oświatowe obowiązek uzupełnienia diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych:

1. w lutym 2018r. w Szkole Podstawowej nr 5 im Alfreda Wierusz – Kowalskiego w Suwałkach została przeprowadzona diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych uzupełniona treścią na temat czynników ryzyka i czynników chroniących (załączone w dalszej części Programu)
2. w Programie zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 22 stycznia 2018r. zostały uzupełnione treści dotyczące:
  - udziału szkoły w działaniach z zakresu wolontariatu
  - realizacji programów zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i programów zdrowia psychicznego oraz realizacji programów oświaty zdrowotnej
  - współpracy z instytucjami nie wymienionymi w Programie (SODN, CEN, jednostki samorządu terytorialnego, pracodawcy)

Aneks wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Radę Pedagogiczną – 23 marzec 2018r.

## **Diagnoza uzupełniająca czynniki chroniące i czynniki ryzyka**

W związku z **Rozporządzeniem MEN z dnia 22 stycznia 2018** zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu i form przeprowadzania w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii nakładającej na nas obowiązek uzupełnienia diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, dokonano ponownej diagnozy. Przeprowadzono ankiety, wywiady i obserwacje, ponownie przeanalizowano czynniki ryzyka jakie mogą występować w naszej społeczności szkolnej i określono czynniki chroniące, które powinny zapobiegać zachowaniom ryzykownym.

Ankiety przeprowadzono wśród losowo wybranych nauczycieli, uczniów, rodziców, pracowników administracji i obsługi. Po przeanalizowaniu wyników ankiet, wywiadach i obserwacji wyciągnęliśmy wnioski że nasza dotychczasowa diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących z września 2017r. jest właściwa i na nich do końca roku będziemy skupić naszą uwagę i działania, uwzględniając oczywiście sugestie z ankiet diagnozy uzupełniającej.

### **Wnioski z ankiet:**

W naszej szkole uczą się dzieci wychowujące się m.in. w rodzinach niepełnych (z różnych powodów), eurosieroty, dzieci w rodzinach, gdzie rodzice/opiekunowie mogą nadużywać alkoholu. Potwierdza to również diagnoza z września 2017r. Dokonana zgodnie z wytycznymi rozporządzenia.

W ankietach uczniowie deklarowali, że wiedzą co to są „dopalacze” (nowe substancje psychoaktywne) mimo to nie odwiedzali takich sklepów i nie dokonywali tam zakupów, ani zakupów przez internet. Uczniom znane są również substancje psychotropowe, nowe substancje psychoaktywne.

100% badanych rodziców nie zauważyło symptomów używania środków psychotropowych przez syna/córkę. 100% nauczycieli i pracowników administracji i obsługi też tak deklaruje.

100% nauczycieli uważa, że uwzględniana i preferowana w naszej szkole profilaktyka uniwersalna wspierająca wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia jest wystarczająca.

Uwzględniając sugestie, które wskazywali rodzice w zakresie przeciwdziałania narkomanii (teatry profilaktyczne, pogadanki ze specjalistami, terapeutami, policją, lekarzami, warsztaty, lekcje otwarte) skupimy swoją uwagę na tym, aby nadal kontynuować działania pozwalające uczniom na uczestnictwo w profilaktyce uzależnień.

Podczas wywiadów z pracownikami administracji i obsługi zauważyliśmy, że istnieje potrzeba dokładnego zapoznania ich z „Procedurami postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją

## UZUPEŁNIENIE INFORMACJI NA TEMAT CZYNNIKÓW RYZYKA I CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

**Czynniki ryzyka** – to cechy jednostki i środowiska, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych. Do nich zaliczymy słabą więź ze szkołą, rodziną, niepowodzenia szkolne, przynależność do „problemowych” grup rówieśniczych, dostrzeganie aprobaty dla zachowań problemowych u rówieśników i dorosłych. *W działania profilaktycznych należy uwzględnić redukcję tych czynników np. poprzez wyrównywanie szans dla grup ryzyka, działania interwencyjne: szkoła – dom – specjaliści, ewentualnie terapia.*

**Czynniki chroniące** – to budowanie pozytywnych więzi ze szkołą i innymi instytucjami społecznymi, włączanie rodziców do aktywnego udziału w realizację programów profilaktycznych, edukacja „normatywna” czyli wzmacnianie norm i wartości przeciwnych zachowaniom problemowym. *W działaniach profilaktycznych należy wzmacniać te czynniki poprzez np. czynne uczestnictwo w życiu szkoły i społeczności lokalnej, właściwe kontakty i „monitoring” ze strony rodziców, spostrzeganie dezaprobaty dla tego rodzaju zachowań u rówieśników i dorosłych. Czynniki chroniące zwiększają odporność człowieka, są to: silna więź emocjonalna z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną, uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów, zdolność rozwiązywania problemów.*

Poniższa tabela przedstawia w szczegółach czynniki ryzyka i czynniki chroniące związane z jednostką, z grupą rówieśniczą, z rodziną, ze szkołą, z lokalną społecznością:

<b>Czynniki ryzyka</b>	<b>Czynniki chroniące</b>
<p><b>Związane z jednostką:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- buntowniczność</li> <li>- więzi z dysfunkcjonalnymi osobnikami</li> <li>-akceptacja zachowań problemowych</li> <li>-wczesna inicjacja zachowań problemowych</li> <li>-negatywne relacje z dorosłymi</li> <li>-skłonność do podejmowania zachowań ryzykownych</li> <li>-eksperymentowanie ze środkami psychotropowymi</li> <li>-impulsywność</li> <li>-niska samoocena i brak wiary we własne siły</li> <li>-nieadekwatne umiejętności życiowe</li> <li>-niepowodzenia szkolne</li> <li>-skłonność do poszukiwania wrażeń</li> <li>-nieadekwatna ekspresja gniewu i agresji</li> </ul>	<p><b>Związane z jednostką:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- angażowanie się w działania prospołeczne</li> <li>-doświadczenie uznania za działania prospołeczne</li> <li>-zdrowe przekonanie i jasne standardy etyczne</li> <li>-pozytywny obraz siebie</li> <li>-negatywne postawy wobec zachowań problemowych</li> <li>-bliskie kontakty z grupą rówieśniczą</li> <li>-pozytywne relacje z dorosłymi</li> <li>-wysokie aspiracje edukacyjne</li> <li>-wysokie kompetencje społeczne</li> <li>-zajęcia profilaktyczne dotyczące zagrożeń</li> <li>-relizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, np. „Archipelag skarbów"</li> </ul>
<p><b>Związane z grupą rówieśniczą</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-pozostawanie w grupie rówieśniczej przejawiającej zachowania problemowe</li> <li>-bliskie kontakty z grupą rówieśniczą negującą obowiązujące normy i zachowania społecznie akceptowane</li> <li>-istnienie negatywnej presji rówieśniczej</li> </ul>	<p><b>Związane z grupą rówieśniczą</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-pozostawanie w grupie rówieśniczej prowadzącej działania społecznie akceptowalne</li> <li>-istnienie pozytywnej presji rówieśniczej</li> </ul>

<p><b>Związane z rodziną:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-występowanie w historii rodziny zachowań ryzykownych</li> <li>-konflikty rodzinne</li> <li>-prezentowanie przez rodziców zachowań dysfunkcyjnych</li> <li>-społeczna izolacja rodziny</li> <li>-niewystarczająca lub niekonsekwentna dyscyplina wychowawcza</li> <li>-rodzina niepełna</li> <li>-eurosieroctwo</li> </ul>	<p><b>Związane z rodziną:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-silne więzi rodzinne</li> <li>-zdrowe przekonania i jasne standardy zachowań</li> <li>-poczucie zaufania w rodzinie</li> <li>-kontrola rodzicielska</li> <li>-zaangażowanie rodziców w życie dziecka</li> </ul>
<p><b>Związane ze szkołą:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-wczesne i powtarzające się zachowania antyspołeczne</li> <li>-wczesne niepowodzenia w nauce</li> <li>-niskie zaangażowanie w życie szkoły</li> <li>-brak więzi ze szkołą</li> </ul>	<p><b>Związane ze szkołą:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-okazje do angażowania się w działania prospołeczne</li> <li>-docenianie i nagradzanie za działania prospołeczne</li> <li>-troska i wsparcie ze strony nauczycieli i pracowników obsługi</li> <li>-jasne standardy zachowań</li> <li>-pozytywny klimat szkoły</li> <li>-promowanie osiągnięć szkoły</li> </ul>
<p><b>Związane z lokalną społecznością:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-dostępność środków odurzających</li> </ul>	<p><b>Związane z lokalną społecznością:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-niska dostępność środków odurzających</li> <li>-wysoka świadomość i zaangażowanie społeczne</li> </ul>

**Do najczęściej pojawiających się zachowań ryzykownych należą:**

- palenie tytoniu;
- używanie alkoholu;
- używanie innych substancji psychoaktywnych;
- wczesna inicjacja seksualna;
- przemoc, zachowania agresywne;
- kłamstwa, wagary, ucieczki z domu;
- drobne kradzieże, przestępstwa, udział w grupach przestępczych.

Najczęstszym motywem podejmowania niepożądanych zachowań są: ciekawość, przekora, manifestacja niezależności czy też dorosłości, presja grupy, moda, sposób na stres, sposób na urozmaicenie nudnego życia, sposób na przynależność do danej grupy, sposób na odwagę, chęć zaimponowania, lęk przed odrzuceniem i wiele innych.

Po analizie wyżej wymienionych motywów można wnioskować, iż zachowania te pełnią określone funkcje w życiu młodego człowieka, a mianowicie są zastępczym sposobem zaspokajania niespełnionych potrzeb psychicznych; są zastępczym sposobem realizowania celów wieku rozwojowego lub są sposobem radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.

- Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 23.03.2018r. zatwierdzony i przyjęty do realizacji (protokół nr 8)
- Zaopiniowany przez Radą Rodziców dnia 21.03.2018r. zatwierdzony i przyjęty do realizacji

.....  
(podpis dyrektora)

Uchyła się Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny uchwalony:

- Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 28.09.2017r. zatwierdzony i przyjęty do realizacji (protokół nr 3)
- Uchwalono w porozumieniu z Radą Rodziców dnia 27.09.2017r. zatwierdzony i przyjęty do realizacji

.....  
(podpis dyrektora)



